

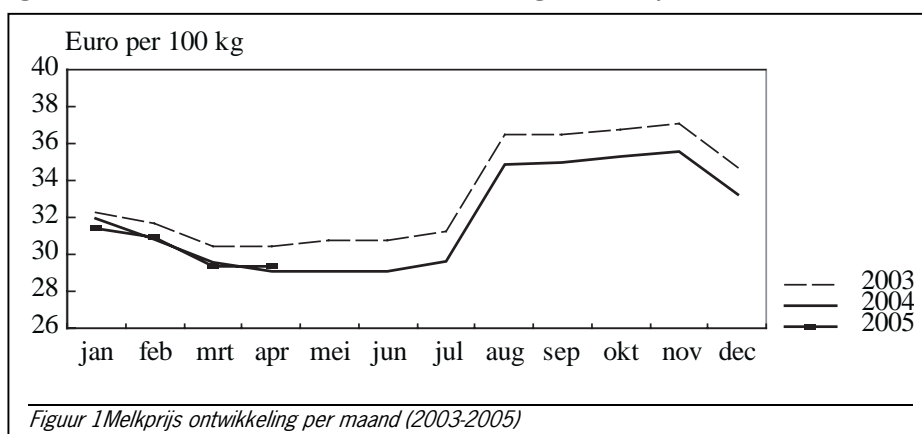
Eerste kwartaal melkveehouderij: hogere opbrengsten, lagere kosten

Jakob Jager en Jan Bolhuis

Naast inkomensramingen op jaarbasis, die het LEI onder andere publiceert in het *Landbouw-Economisch Bericht*, wordt sinds juni 2004 de stemming in de sector ook op eerdere momenten gepeild. De nadruk ligt op ontwikkelingen van opbrengsten (melk en vee), toegerekende kosten (voer, meststoffen) en saldo ten opzichte van hetzelfde kwartaal van voorgaande jaren. Er wordt gewerkt met een constante bedrijfsomvang van 60 melkkoeien en bijna 4,5 ton melk. De in het kader van de EU-zuivelhervorming in 2004 ingevoerde melkpremie is meegenomen in de berekening van het saldo.

Markt en prijs

De Nederlandse melkaanvoer tot en met maart ligt slechts een fractie onder het niveau van vorig jaar. De aanvoer in de totale EU ligt daarentegen 2 à 3% hoger dan in 2004. Vooral in de nieuwe lidstaten wordt meer gemolken. De Nederlandse kaasproductie is het eerste kwartaal ten opzichte van 2004 met bijna 1% gedaald. De productie van boter en melkpoeder is flink gestegen met respectievelijk 10% en ruim 14%. In de EU blijft de kaasproductie nog steeds groeien en dankzij een groeiende consumptie en goede exportmogelijkheden wisten de kaasprijzen zich goed te handhaven. De prijzen van boter en melkpoeder stonden flink onder druk en daalden tot rond het interventieniveau. De prijs van weipoeder liep sterk op. De uitbetaalde voorschotprijzen van de zuivelondernemingen schommelen rond het niveau van vorig jaar (figuur 1): gemiddeld lagen de prijzen er in het eerste kwartaal net onder en in april er weer een fractie boven. De aanhoudende prijzenslag in de supermarkten zet de zuivelbedrijven steeds meer onder druk om hun verkoopprijzen te verlagen. Als gevolg van de krimpende melkveestapel loopt het aanbod van nuchtere kalveren in Nederland jaarlijks terug. Hoewel de vleeskalveren in vergelijking met vorig jaar aanzienlijk minder oprachten, liepen de prijzen van de nuchtere kalveren op. De prijzen lagen gemiddeld 15 euro hoger dan vorig jaar, ook ondanks een forse toename van de import van kalveren (190.000 stuks). Ook het aanbod van kalveren van vleesrassen nam verder toe. Het aantal inseminaties met vleesrassen is vorig jaar met ruim 11% gestegen tot circa 280.000 stuks. De prijzen van slachtkoeien zijn in het eerste kwartaal flink aangetrokken. Vergeleken met vorig jaar brachten de afgemolken koeien in het eerste kwartaal van dit jaar circa 150 euro meer op. Door de jarenlange krimp van de Europese rundveestapel is de EU netto-importeur geworden van rundvlees en de verwachting voor dit jaar is dat het aanbod opnieuw 2% zal dalen.

Figuur 1 Melkprijs ontwikkeling per maand (2003-2005)

Resultaten

Wordt de prijsinformatie vertaald naar opbrengsten, kosten en saldo, dan blijkt dat het herstel in de melkveehouderij (2003 en 2004 waren matige inkomensjaren) in het laatste kwartaal van 2004 heeft ingezet (figuur 2). Onder invloed van hogere prijzen van de slachtkoeien, lagere voerkosten en een

melkpremie die per saldo hoger was dan de daling van de melkopbrengsten, was het uiteindelijke voordeel in het laatste kwartaal van 2004 op bedrijfsniveau 1.150 euro. Deze trend zet zich in versterkte mate door in het eerste kwartaal van 2005: goedkoper voer en hogere prijzen voor de slachtkoeien en nuchtere kalveren. Hiertegenover staan iets hogere kosten van de meststoffen. Dit alles resulteert voor het eerste kwartaal in opbrengsten van 39.000 euro en een saldo van ruim 25.500 euro. Het saldo ligt daarmee bijna 2.000 euro hoger dan in het eerste kwartaal van 2004. Ook de verwachtingen voor de rest van het jaar zijn positief: Productschap Zuivel verwacht een stabiele prijs door krappe voorraden en een niet al te groot aanbod bij een goede vraag.

